

Wmo-beleidsplan

Inleiding.....	2
1 Achtergrond en kader	3
1.1 Aanleiding voor de Wmo	3
1.2 Inhoud van de Wmo.....	3
1.3 Wmo-visie gemeente Bronckhorst.....	5
1.3.1 Eigen verantwoordelijkheid van burgers	5
1.3.2 Sterke civil society.....	6
1.3.3 Bereikbare, toegankelijke en bruikbare voorzieningen.....	6
1.3.4 Betaalbaar vangnet	6
1.3.5 Duidelijke rol van de gemeente	7
2 Van kader naar beleid.....	8
2.1 Ambities gemeente Bronckhorst	8
2.2 Ambitie 1: Een goede basis.....	9
2.2.1 Thema samenhang in wonen, welzijn en zorg	10
2.2.2 Thema Centrum voor jeugd en gezin.....	11
2.2.3 Thema Wmo-loket.....	11
2.2.4 Thema Opvang en ondersteuning	12
2.3 Ambitie 2: Ruimte voor betrokkenheid.....	13
2.3.1 Thema Actief en betrokken.....	13
2.3.2 Thema Stimuleren van initiatieven.....	14
2.3.3 Thema Draagvlak voor beleid.....	14
2.4 Instrumenten voor de uitvoering van beleid.....	15
2.4.1 Thema Bieden van randvoorwaarden: subsidies en accommodaties.....	15
2.5 Tijdpad.....	17
2.6 Personele consequenties	17
2.7 Financiële consequenties.....	18
3. Uitwerking en vervolgtraject.....	19
3.1 Uitwerkingsplan.....	19
3.2 Tevredenheidsonderzoek.....	19
3.3 Prestatiegegevens	19
3.4 Beleidsplan 2012-2015	19
Bijlagen	20
Bijlage I : Gebruikte afkortingen en termen	21
Bijlage II : Doelgroepen van de Wmo.....	22
Bijlage III : Wmo-prestatievelden	23
Bijlage IV: Relatie ambities tot prestatievelden	24
Bijlage V : Prestatiegegevens Wmo.....	25
Bijlage VI: Verslag Wmo-bijeenkomst 05-07-'07	26
Bijlage VII: Verslag Wmo-bijeenkomst 18-09-'07	30

Inleiding

De gemeente Bronckhorst werkt al enige tijd aan de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De afgelopen periode is de aandacht vooral uitgegaan naar de organisatie van de huishoudelijke verzorging en het opzetten van het Wmo-loket. De Wmo is echter veel breder dan deze onderdelen. Alle Nederlandse gemeenten zijn door de Wmo verplicht om in 2007 een Wmo-beleidsplan vast te stellen. De gemeente staat daardoor voor de taak om op het totale Wmo-terrein beleid te formuleren en dit beleid te vertalen naar doelstellingen. De gemeente Bronckhorst start daarbij niet vanuit een nulsituatie. De Wmo is een brede wet en op de meeste onderdelen van die wet was de gemeente - ook voor de Wmo - al actief.

In hoofdstuk één kunt u de visie van de gemeente lezen. De visie is het algemene kader voor het Wmo-beleid. Deze visie is al in december 2005 door de gemeente Bronckhorst geformuleerd en vastgelegd in de Startnotitie "Zet Wmop". Voor de totstandkoming van die visie zijn destijds diverse bijeenkomsten en overleggen met (cliënten-)organisaties georganiseerd.

In 2007 zijn opnieuw twee bijeenkomsten georganiseerd. De verslagen van die bijeenkomsten zijn te vinden op de website van de gemeente. Alle organisaties die betrokken zijn bij de Wmo, zijn voor deze bijeenkomsten uitgenodigd. De informatie uit die bijeenkomsten is gebruikt om de visie verder te vertalen naar beleid voor Bronckhorst. Inwoners en organisaties hebben aangegeven wat er leeft in Bronckhorst, wat zij verwachten van de gemeente en wat zij verwachten van zichzelf. Op die manier hebben de bijeenkomsten inzicht gegeven in het specifieke karakter van Bronckhorst. Mede op basis daarvan is het Wmo-beleid, dat te lezen is in hoofdstuk 2, geformuleerd. Dit beleid geeft aan welke thema's centraal moeten staan om de komende jaren in Bronckhorst verder te werken aan maatschappelijke ondersteuning. Per thema zijn doelstellingen geformuleerd, die aangeven wat de gemeente Bronckhorst de komende jaren gaat doen om de Wmo verder in te voeren. De doelstellingen uit het Wmo-beleidsplan, worden verder uitgewerkt in het Uitwerkingsplan. Meer informatie over de uitwerking van het Wmo-beleid, en het vervolgtraject, is te vinden in hoofdstuk 3.

Voorafgaand aan het formuleren van het Wmo-beleid is het bestaande beleid van de gemeente Bronckhorst geïnventariseerd. Per prestatieveld is in beeld gebracht welk beleid al ontwikkeld is, op dit moment ontwikkeld wordt, of in de toekomst ontwikkeld gaat worden. Deze inventarisatie ligt mede ten grondslag aan het Wmo-beleidsplan. Deze inventarisatie is niet opgenomen in het beleidsplan, maar is wel te raadplegen via de website van de gemeente.

Het beleidsplan geldt voor de jaren 2008 t/m 2011. In 2011 zal de gemeente het Wmo-beleid voor de daarop volgende jaren formuleren.

1 Achtergrond en kader

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding voor- en inhoud van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Daarnaast wordt het Wmo-kader en de visie van de gemeente Bronckhorst besproken.

1.1 Aanleiding voor de Wmo

Vergrijzing en vermaatschappelijking van de zorg

Dubbele vergrijzing (het aandeel 80-plussers binnen de groep mensen van 65 jaar en ouder) en vermaatschappelijking van de zorg leiden tot een hogere zorg- en ondersteuningsvraag. Door invoering van de Wmo worden woon- welzijns- en zorgvoorzieningen op elkaar afgestemd, om zo een passend antwoord te geven op deze hogere zorg- en ondersteuningsvraag.

Hoge kosten AWBZ

De Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) is oorspronkelijk in het leven geroepen voor onverzekerbare zorg, zoals instituutzorg. In de loop van de jaren zijn er allerlei voorzieningen onder de AWBZ geschoven die strikt genomen niet als onverzekerbare zorg zijn aan te merken. Met de Wmo hoopt het kabinet de AWBZ weer terug te brengen naar het oorspronkelijke doel.

Onafgestemde voorzieningen

De vermaatschappelijking van de zorg is erop gericht dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig wonen en participeren in de samenleving. Dit geldt ook voor mensen die voorheen in een instelling woonden en nu in reguliere woningen in wijken gaan wonen (extramuralisering). Hiervoor is meer nodig dan alleen huisvesting. Het vraagt om zorg- en welzijnsvoorzieningen die het mogelijk maken om daadwerkelijk deel te nemen aan de samenleving. Om voorzieningen op het gebied van wonen, welzijn en zorg op elkaar af te stemmen zijn nieuwe vormen van samenwerking nodig, onder regie van de gemeente. De Wmo geeft gemeenten een sterkere positie om die regierol te vervullen.

Gebrek aan onderscheid

Met de Wmo wordt niet de grondslag van de verzorgingsstaat ter discussie gesteld, maar wel het ter ver doorgevoerde gelijkheidsdenken. Er is de afgelopen decennia te weinig onderscheid gemaakt tussen wie echt zorg, hulp of voorzieningen nodig heeft, en wie het zelf kan. Dit heeft geleid tot een uitbreiding van het voorzieningenniveau en de kosten daarvan. De Raad voor maatschappelijke ontwikkeling noemt drie structurele tekortkomingen van de verzorgingsstaat:

- Op tal van punten kan de verzorgingsstaat geen 'nee zeggen' tegen mensen die publieke middelen feitelijk niet nodig hebben;
- Op punten waar dat wel kan, blijken allerlei procedures en criteria te gelden die het niet eenvoudig maken om daadwerkelijk nee te zeggen;
- Er wordt in onvoldoende mate gebruik gemaakt van de eigen mogelijkheden en initiatieven van burgers.

1.2 Inhoud van de Wmo

Het maatschappelijke doel van de Wmo is: meedoen. Meedoen van alle burgers aan alle facetten van de samenleving, al dan niet geholpen door vrienden, familie of bekenden. Dat is de onderlinge betrokkenheid tussen mensen. En als dat niet kan, is er ondersteuning vanuit

de gemeente. Het einddoel van de Wmo is een samenhangend lokaal beleid op het gebied van de maatschappelijke ondersteuning en op aanpalende terreinen.

Compensatieplicht

In de Wmo is een compensatieplicht voor gemeenten opgenomen. Het compensatiebeginsel betekent dat mensen met een beperking recht hebben op ondersteuning ten behoeve van hun zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Gemeenten hebben vrijheid om te bepalen welke voorzieningen zij daarvoor inzetten. In de wet staat dat gemeenten hun burgers in staat moeten stellen om:

- een huishouden te voeren;
- zich te verplaatsen in en om de woning;
- zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel;
- medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Een gemeente moet daarbij rekening houden met de behoeften en kenmerken van de aanvrager. Ook moet bekeken worden of de aanvrager de financiële capaciteit heeft om zelf in de maatregelen te voorzien.

Bundeling wetten

In de Wmo worden de Welzijnswet, de Wet voorzieningen gehandicapten, een deel uit de Wet collectieve preventie volksgezondheid (Wcpv) en een deel uit de AWBZ opgenomen. Vooralsnog gaat het om een klein deel uit de AWBZ: de huishoudelijke verzorging en een aantal subsidieregelingen. Ook voor de Wcpv gaat het om een klein onderdeel: de openbare geestelijke gezondheidszorg.

Door de verschillende wetten en regelingen te bundelen in de Wmo, krijgen gemeenten meer mogelijkheden om regie te voeren over activiteiten van aanbieders van zorg, wonen, welzijn en dienstverlening. Hierdoor kan een sluitende keten van zorg en ondersteuning tot stand worden gebracht en meer maatwerk aan de burger worden geleverd.

Doelgroep

Doelgroep van de Wmo is iedereen. Iedereen is betrokken bij de Wmo, door zelf mee te doen aan de samenleving, of door anderen in staat te stellen mee te doen. Bijzondere doelgroepen zijn inwoners met een behoefte aan ondersteuning: mensen met een verstandelijke-, lichamelijke- of geestelijke beperking. Meedoen, oftewel deelnemen aan de samenleving, neemt veel verschillende vormen aan, zoals het volgen van onderwijs, het hebben van een betaalde baan, het doen van vrijwilligerswerk, of actief zijn in de vrije tijd.

Keuzevrijheid

Keuzevrijheid voor de cliënt is een belangrijk uitgangspunt in de Wmo. Gemeenten moeten burgers de keuze bieden tussen een voorziening in natura of een persoonsgebonden budget (pgb). Dit geldt voor alle individuele voorzieningen.

Civil Society

De relatie tussen burgers onderling is cruciaal voor het welslagen van de Wmo. Een goed functionerende 'civil society', waarin inwoners elkaar informele zorg bieden, betekent waarschijnlijk dat het beroep op individuele voorzieningen beperkt zal zijn. De civil society is de samenleving van burgers en maatschappelijke organisaties. Het is een aanduiding voor organisaties of instituties buiten de sfeer van de overheid, de economie, familiebanden of vriendenkringen. De vrijwillige inzet van burgers, zowel informeel en ongeorganiseerd (kleinschalig burgerinitiatief) als in georganiseerd verband, vormt een onmisbaar deel van de civil society. Door vrijwillige inzet zijn burgers niet slechts consument van publieke diensten, maar leveren ze actief een bijdrage.

Meer nadruk op civil society betekent een andere rolverdeling tussen gemeenten en burgers. Er is meer ruimte nodig voor de spelers van de civil society. De gemeente beperkt zich tot het mogelijk maken van een functionerende civil society.

1.3 Wmo-visie gemeente Bronckhorst

Visie op maatschappelijke ondersteuning in Bronckhorst

Vooruitlopend op de strategische lange termijn plannen van de gemeente, is in de notitie "Zet Wmop" (december 2005) een aantal uitgangspunten geformuleerd.

Het uitgangspunt van de Wmo is dat mensen zelf verantwoordelijk zijn voor hun welzijn en daar zonedig ondersteuning bij vragen van bijvoorbeeld familie, vrienden, de buurt, de eigen sociale omgeving. Vrijwilligers en mantelzorgers dragen in belangrijke mate bij aan het sociale klimaat in onze gemeente.

Er zijn kwetsbare mensen in onze samenleving, mensen die geen contacten hebben om op terug te vallen, en die niet in staat zijn om hun ondersteuning te organiseren. Voor deze groep vervult de gemeente de vangnetfunctie, bijvoorbeeld door het faciliteren van een specifiek voorzieningenaanbod en bemiddeling in de noodzakelijke maatschappelijke ondersteuning.

Bronckhorst zoekt de balans tussen de vitale actieve deelname van burgers aan de samenleving, en de ondersteuning van de burgers bij wie dat niet op eigen kracht lukt.

Visie:

Bronckhorst stimuleert een culturele en sociale samenleving met onderlinge betrokkenheid voor alle burgers, waarbij vooral aandacht uitgaat naar de meest kwetsbare inwoners.

De visie van de gemeente Bronckhorst heeft een vijftal uitgangspunten, te weten de eigen verantwoordelijkheid van burgers, een sterke civil society, bereikbare, toegankelijke en bruikbare voorzieningen, een betaalbaar vangnet en een duidelijke rol van de gemeente. Deze uitgangspunten worden hieronder nader beschreven.

1.3.1 Eigen verantwoordelijkheid van burgers

Uitgangspunt is dat mensen zelf verantwoordelijk zijn voor hun welzijn en daar zonedig ondersteuning bij vragen uit het eigen netwerk. In de gemeente heeft een sterke sociale cohesie; de inwoners zijn betrokken bij elkaar en vaak actief in een of meer verenigingen. Vaak wordt eerst in eigen kring naar een oplossing voor problemen gezocht. Er is op dit punt al sprake van een grote eigen verantwoordelijkheid en dit wil de gemeente graag stimuleren. Niet alle mensen zijn echter in staat in eigen kring ondersteuning te vinden en te regelen. Voor hen is het begrip eigen verantwoordelijkheid een brug te ver. De gemeente wil samen met het maatschappelijk veld een specifiek voorzieningenaanbod bieden om te zorgen dat ook deze mensen betrokken blijven bij de samenleving in Bronckhorst. Voorwaarde bij het gebruik maken van voorzieningen is de eigen verantwoordelijkheid om mee te blijven doen. Meedoen is niet alleen een recht, maar ook een plicht van de burger zelf.

Op het terrein van de woonomgeving wil de gemeente dat burgers meer of vaker het initiatief nemen. Bijvoorbeeld door ideeën in te brengen en uit te voeren in een verband van een dorpsbelangenorganisatie. Hetzelfde geldt voor het faciliteren van voorzieningen. Burgers wenden zich hiervoor vaak automatisch tot de gemeente. Ook hierin verwacht de gemeente van de burgers dat ze eerst zelf creatieve ideeën bedenken - bijvoorbeeld multifunctionaliteit van gebouwen benutten - voordat ze naar de gemeente stappen.

Omdat burgers een eigen verantwoordelijkheid hebben, en optimaal mee moeten kunnen doen, betreft de gemeente hen actief bij de totstandkoming van het Wmo-beleid.

Bij een verantwoordelijk en zelfstandig burger hoort keuzevrijheid. Kunnen kiezen tussen zorg in natura en een persoonsgebonden budget; kunnen kiezen uit meer dan één zorgaanbieder/leverancier. De term eigen verantwoordelijkheid heeft ook een financiële betekenis in de vorm van een eigen bijdrage. Hierover is meer te lezen bij het uitgangspunt 'betaalbaar vangnet'.

1.3.2 Sterke civil society

Het slagen van de Wmo hangt nauw samen met een sterke civil society; de lokale ondersteuningsstructuur. De onderlinge verbondenheid en solidariteit in Bronckhorst is sterk. Bronckhorst heeft een sociaal gezicht; burgers, bedrijven en organisaties werken samen om bepaalde doelen te bereiken. Gezamenlijk hebben we een taak om deze sterke structuur van verenigingen en vrijwilligersorganisaties te behouden en te stimuleren.

De gemeente is rijk aan vrijwilligers, en wil dit graag zo houden. De gemeente gaat vrijwilligerswerk niet afdwingen! Wel blijft de gemeente Bronckhorst zoeken naar mogelijkheden om het aanbod van vrijwilligers te vergroten.

1.3.3 Bereikbare, toegankelijke en bruikbare voorzieningen

Een van de doelen van de Wmo is dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven deelnemen aan de samenleving, ook bij ziekte en beperkingen. In de Wmo staat de inclusieve benadering centraal: voorzieningen moeten in de eerste plaats voor iedereen bruikbaar, toegankelijk en bereikbaar zijn. De gemeente wil dat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van algemene voorzieningen. Daarnaast zorgt de gemeente voor een aanvullend aanbod voor mensen waarvoor de algemene voorzieningen niet toereikend zijn, bijvoorbeeld ontmoetingsactiviteiten voor mensen met psychische beperkingen. Als ook deze voorzieningen onvoldoende zijn om zelfstandig te blijven, of wanneer sociaal isolement dreigt te ontstaan, komen individuele voorzieningen in beeld. Hierover is meer te lezen bij het uitgangspunt 'betaalbaar vangnet'.

Zelfstandig blijven stelt eisen aan de woning en de omgeving. Het is van belang dat mensen zich met hun hulpmiddelen in de woning kunnen verplaatsen, hun woning kunnen bereiken en dat de openbare ruimte ook met eventuele hulpmiddelen bruikbaar is.

Het Wmo-beleid kan in verschillende opzichten preventief werken. Aanpasbaar- en levensloopbestendig bouwen voorkomt dure woningaanpassingen in een later stadium. En voldoende woningen die geschikt - of eenvoudig geschikt te maken - zijn voor mensen met een beperking, maken het mogelijk dat mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Voorzieningen voor wonen, welzijn en zorg moeten goed op elkaar afgestemd zijn. Tijdige en gerichte ondersteuning moet er toe leiden dat mensen ondanks hoge leeftijd of beperking prettig kunnen wonen en leven in Bronckhorst.

Als zelfstandig blijven niet langer mogelijk is, biedt de AWBZ intramurale voorzieningen aan mensen met een indicatie van het Centrum indicatiestelling zorg (CIZ). Dit valt buiten de beïnvloedingssfeer van de gemeente Bronckhorst.

1.3.4 Betaalbaar vangnet

De financiële onbeheersbaarheid van de AWBZ is een belangrijk motief voor de stelselherziening in de zorg. Het kabinet gaat er van uit dat geld kan worden bespaard door

overheveling van taken naar de gemeente. De Wmo is onderdeel van een systeemwijziging: verzekerde rechten van mensen op grond van de AWBZ veranderen met de invoering van de Wmo. Het algemene sturingsprincipe van de Wmo is de beleidsvrijheid van gemeenten (lokaal maatwerk); het is geen verzekering.

Bij de inrichting van het Wmo pakket is onderscheid gemaakt in twee soorten voorzieningen: collectieve (of algemene) en individuele voorzieningen. Het collectieve voorzieningenpakket bestaat uit het algemene aanbod zoals dorpshuizen, bibliotheek, sportfaciliteiten, gezondheidscentra en openbaar vervoer. Sommige mensen kunnen niet of onvoldoende gebruik maken van dit algemene aanbod. De gemeente blijft daarom ook zorgen voor een specifiek aanbod voor bepaalde doelgroepen, denk bijvoorbeeld aan bewegingsactiviteiten voor ouderen. Als ook dit onvoldoende is om mee te blijven doen in de samenleving, komen de individuele voorzieningen in beeld. Dit zijn de vangnetvoorzieningen van de gemeente; publiek gefinancierde voorzieningen voor individueel geïndiceerden. Individuele voorzieningen kunnen op twee manieren worden aangeboden: individueel gebruik - zoals huishoudelijke verzorging of een rolstoel - en in gezamenlijk gebruik - bijvoorbeeld collectief vraagafhankelijk vervoer of dagopvang.

Om de ondersteuning zo gewoon mogelijk te laten zijn én om de uitvoering van de Wmo betaalbaar te houden gaan we uit van de volgende spelregels: Collectieve voorzieningen eerst, waarbij het algemene aanbod voor gaat op het specifieke aanbod. Bij individuele voorzieningen gaat we er van uit dat "voorliggende voorzieningen" eerst worden benut. Voor individuele voorzieningen geldt 'gezamenlijk gebruik waar mogelijk, individueel gebruik waar noodzakelijk'.

De veronderstelling is dat wanneer zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van collectieve voorzieningen, de duurdere vangnetvoorzieningen minder snel nodig zijn.

De verwachting is dat in de komende jaren de vraag naar individuele voorzieningen toeneemt. Het is de vraag of de budgetten die de gemeente krijgt van de rijksoverheid voldoende zullen zijn om aan alle vragen te voldoen. Het doorontwikkelen van toegangsbeleid zal dus nodig zijn en een goede monitoring van het budget. Indien nodig zal de gemeente sturen op de eigen bijdrage voor vangnetvoorzieningen (individuele voorzieningen) en nagaan of er besparing bereikt kan worden met het collectief gebruik van individuele voorzieningen.

1.3.5 Duidelijke rol van de gemeente

De rijksoverheid is verantwoordelijk voor de systeeminrichting van het nieuwe zorgstelsel. De gemeente neemt de verantwoordelijkheid voor de inhoud van de Wmo. De gemeente speelt in op de behoefte van de burger, zorgt dat burgers goed worden geïnformeerd en geadviseerd, biedt maatwerk aan mensen die dat nodig hebben, en voert de regie op het terrein van wonen, welzijn en zorg.

De gemeente Bronckhorst wil organisaties meer stimuleren tot eigen initiatief en creativiteit. De gemeente geeft kaders en randvoorwaarden aan. Organisaties en instellingen kunnen dan binnen die kaders aan de slag te gaan.

2 Van kader naar beleid

In hoofdstuk één zijn de kaders van het Wmo-beleid beschreven, de algemene uitgangspunten. In dit hoofdstuk worden die kaders vertaald naar beleid. Dit beleid geeft aan wat de ambities van de gemeente Bronckhorst zijn, en wat zij de komende jaren (2008-2011) gaat doen om die ambities te verwezenlijken.

Aansluiten bij ontwikkelingen

Op veel terreinen van de Wmo werkt de gemeente Bronckhorst al aan de ontwikkeling en/of uitvoering van beleid. Het Wmo-beleid van de gemeente is er dan ook vooral op gericht meer samenhang aan te brengen in het al bestaande beleid en de voorzieningen, diensten en activiteiten die daar bij horen. Daarbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij- en prioriteit gegeven aan- ontwikkelingen die al zijn ingezet.

Dit is dan ook het uitgangspunt geweest voor het formuleren van de ambities. Van daaruit is de relatie gelegd met de negen prestatievelden van de Wmo. De ambities (vertaald naar thema's) hebben telkens betrekking op meerdere prestatievelden. Dit is logisch omdat de prestatievelden niet los te koppelen zijn maar juist met elkaar samenhangen.

Regionale samenwerking

De beleidsontwikkeling en uitvoering van een deel van de Wmo wordt door gemeenten gezamenlijk opgepakt. Voor een aantal prestatievelden zijn centrumgemeenten aangewezen. De gemeente Doetinchem is centrumgemeente voor de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) en Huiselijk Geweld. Voor vrouwenopvang is Arnhem centrumgemeente. Daarnaast ontvangt de gemeente Berkelland voor de regio Achterhoek financiële middelen voor mantelzorgondersteuning.

Voorzieningen worden niet altijd binnen de eigen gemeentegrenzen maar regionaal aangeboden. Deze voorzieningen zijn in een andere (centrum)gemeente toegankelijk voor inwoners van Bronckhorst.

Andere voorzieningen worden weer wel regionaal georganiseerd of door een regionale organisatie aangeboden, maar zijn voor inwoners binnen de gemeentegrenzen beschikbaar. Voorbeelden hiervan zijn de jeugdgezondheidszorg, thuiszorg, en algemeen maatschappelijk werk.

2.1 Ambities gemeente Bronckhorst

Van oudsher bestaat er bij de inwoners van Bronckhorst een groot zelforganiserend vermogen, een geschiedenis van noaberschap. Dit komt tot uiting in een sterke betrokkenheid naar elkaar en de organisatie van veel lokale initiatieven.

Deze eigenschappen sluiten aan bij de uitgangspunten van de Wmo. Door de betrokkenheid van inwoners te behouden en te versterken, door bestaande of vernieuwende (kleinschalige) initiatieven door (lokale) organisaties mogelijk te maken, blijft meedoen in Bronckhorst mogelijk.

Daarvoor dient de gemeente ruimte te geven aan een sterke rol van burgers en maatschappelijke organisaties (professionele en niet-professionele organisaties). Dit sluit aan bij de gedachte dat de verantwoordelijkheid voor de inrichting van de samenleving in eerste instantie bij burgers en maatschappelijke organisaties ligt.

Een dergelijke benadering betekent dat de gemeente steeds meer op hoofdlijnen richting geeft en de ruimte geeft aan burgers en organisaties. De gemeente kijkt of en hoe zij dit kan ondersteunen en faciliteren. De gemeente geeft daarbij van tevoren duidelijk de kaders (zowel inhoudelijk als financieel) aan waarbinnen dit voor haar mogelijk is.

Voorwaarde voor deze benadering is wel dat de gemeente de verantwoordelijkheid neemt voor het goed organiseren van een basis(minimum) niveau van voorzieningen.

De ambitie van de gemeente Bronckhorst is dan ook tweeledig. Enerzijds streeft de gemeente naar een goede basis. Goede voorzieningen die georganiseerd zijn rondom de vraag van inwoners. De andere ambitie is het behouden, versterken en stimuleren van die betrokkenheid van inwoners en organisaties.

Deze ambities versterken elkaar. Een goede basis biedt inwoners en organisaties de ruimte om mee te blijven doen en zich te blijven inzetten voor hun omgeving. Anderzijds is de betrokkenheid van inwoners en organisaties noodzakelijk voor een goed voorzieningenniveau.

Deze benadering sluit aan bij de uitkomsten van de Wmo-bijeenkomsten die door de gemeente zijn georganiseerd. Daarin is door inwoners en (vertegenwoordigers van) organisaties aangegeven dat inwoners en organisaties zelf een verantwoordelijkheid hebben en deze ook willen nemen. Zij verwachten dat de gemeente daarvoor de mogelijkheden en randvoorwaarden schept. De gemeente dient zich daarin niet betuttelend op te stellen. Daarnaast wordt van de gemeente (en de organisaties) verwacht dat zij een goed vangnet organiseert waarop inwoners kunnen terugvallen in die situaties waarin inwoners niet meer in staat zijn om op eigen kracht hun leven te organiseren. Hierin wordt van de gemeente een sterke rol verwacht.

In de volgende paragrafen worden de ambities van de gemeente Bronckhorst verder uitgewerkt in thema's en doelstellingen. In de tabellen worden de relaties met de negen prestatievelden van de Wmo aangegeven.

2.2 Ambitie 1: Een goede basis

Bronckhorst is een uitgestrekte plattelandsgemeente met veel kernen (van verschillende omvang) en een groot buitengebied. Een belangrijk aandachtspunt is dan ook de bereikbaarheid van (algemene en specifieke) voorzieningen voor inwoners in het algemeen, en voor de verschillende doelgroepen in het bijzonder.

Bereikbaarheid betekent niet alleen dat inwoners voorzieningen kunnen bereiken, maar ook dat voorzieningen de inwoners (met een ondersteuningsvraag) bereiken. Hierbij gaat het zowel over collectieve als individuele voorzieningen¹.

In een gemeente als Bronckhorst zal er altijd een spanningsveld zijn tussen het efficiënt en kwalitatief goed organiseren van voorzieningen, en de spreiding van die voorzieningen.

Gemeente, inwoners en organisaties (aanbieders van diensten op het terrein van wonen, welzijn en zorg) dienen zich hiervan bewust te zijn en te accepteren dat niet alle voorzieningen in alle kernen of plaatsen in het buitengebied beschikbaar zijn. Een deel van de voorzieningen zullen enkel centraal in de gemeente, of zelfs regionaal beschikbaar zijn.

In de toekomst zullen in de gemeente Bronckhorst steeds meer mensen met een beperking wonen. Deze mensen kunnen een beroep doen op (collectieve en individuele) voorzieningen in de gemeente.

De afstemming van deze voorzieningen is een belangrijk aandachtspunt. Daarmee wordt bedoeld de onderlinge afstemming tussen diensten, activiteiten, etc., die door verschillende organisaties (waaronder de gemeente) aangeboden worden. Daarbij dient de vraag / de situatie van de inwoner/cliënt centraal te staan. Voorzieningen, diensten, activiteiten dienen rond de vraag van de inwoner / cliënt georganiseerd te worden.

Dit geldt voor zowel de collectieve of algemene voorzieningen, alsook voor de individuele en meer specifieke voorzieningen. Door voorzieningen beter in samenhang te organiseren, zijn

¹ In de visie (hoofdstuk 1) is bij het uitgangspunt betaalbaar vangnet verder omschreven wat we onder die voorzieningen verstaan.

deze ook beter toegankelijk. Uitgangspunt daarbij is dat inwoners, in een zo vroeg mogelijk stadium, zo dicht mogelijk bij huis, de zo licht mogelijke vorm van ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Daarmee kan beter bereikt worden dat inwoners (blijven) meedoen en langer de regie kunnen voeren over hun eigen leven. Op deze manier kan worden voorkomen (of uitgesteld) dat inwoners een beroep moeten doen op- en afhankelijk worden van- zwaardere vormen van ondersteuning.

Thema's:
 Samenhang in wonen, welzijn en zorg
 Centrum voor jeugd en gezin
 Wmo-loket
 Opvang en ondersteuning

2.2.1 Thema samenhang in wonen, welzijn en zorg

Door ontwikkelingen als vermaatschappelijking van de zorg, extramuralisering, blijven mensen met een (tijdelijke) beperking steeds vaker en langer in hun eigen (normale) woonomgeving wonen. Dit stelt eisen aan de huisvesting en aan (de toegankelijkheid van) welzijns- en zorgdiensten. Op deze terreinen zijn diverse (vrijwilligers) organisaties actief. Een continu aandachtspunt is de toegankelijkheid van voorzieningen. Het betreft dan niet alleen de toegankelijkheid van gebouwen maar het gaat ook om de mobiliteit van zowel inwoners als voorzieningen. Tijdens de Wmo-bijeenkomst is dit door inwoners en organisaties als een belangrijk aandachtspunt genoemd. Het gaat dan niet alleen om de vraag hoe inwoners bij de voorzieningen kunnen komen (vervoer) maar ook hoe voorzieningen naar de inwoners komen (bijvoorbeeld de Bibliobus, een Wmo-bus, klussendienst, boodschappendienst).

Doelstelling thema Samenhang in wonen, welzijn en zorg	Prestatieveld
<p>De gemeente ontwikkelt in 2008 een visie op het voorzieningenniveau op het terrein van welzijn, wonen en zorg. In die visie geeft zij aan welke voorzieningen minimaal in de gemeente aanwezig moeten zijn, welke partijen verantwoordelijk zijn, welke samenwerking (door organisaties) daarvoor wenselijk is, etc. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de grote kernen, kleine kernen en het buitengebied. Ook wordt aangegeven op welke manier die voorzieningen voor inwoners zo goed mogelijk toegankelijk zijn en wat daarvoor nodig is.</p> <p>Voor het formuleren van een minimum voorzieningenniveau wordt gestart vanuit de wetgeving. Op basis daarvan wordt een eerste minimum voorzieningenniveau geformuleerd. Vervolgens wordt beoordeeld of dit niveau volgens de gemeente acceptabel is. Daarvoor wordt het getoetst aan het huidige gemeentelijke beleid. Dit kan leiden tot aanpassingen.</p> <p>Daarna kan het minimum voorzieningenniveau worden voorgelegd aan vertegenwoordigers van inwoner- en cliëntenorganisaties en aanbieders op het terrein van welzijn, wonen zorg.</p> <p>Uiteindelijk wordt vastgesteld welk minimum voorzieningenniveau aanwezig moet zijn en op welke termijn. Dit wordt getoetst aan de bestaande situatie. Op basis daarvan wordt een plan opgesteld. Welke acties moeten wanneer ondernomen worden om dit te realiseren.</p> <p>Naast het minimumniveau wordt een plusniveau geformuleerd. Dit plusniveau geeft de ruimte aan waarbinnen de gemeente initiatieven uit het veld kan stimuleren en ondersteunen.</p>	1 & 6
<p>Woonzorgzones De gemeente hecht waarde aan de ontwikkeling van woonzorgzones en ziet daarin voor zichzelf een regierol. Een concreet voorbeeld is de pilot "Vorden Wel Thuis". De gemeente neemt in</p>	

deze pilot de regierol op zich. De uitkomsten van deze pilot kunnen bijdragen aan een visie voor de hele gemeente Bronckhorst. Bij vergelijkbare ontwikkelingen op dit terrein (in andere kernen) zal de gemeente de rol van regisseur op zich nemen.	
--	--

2.2.2 Thema Centrum voor jeugd en gezin

In 2006 heeft de gemeenteraad de nota jeugdbeleid vastgesteld. Deze nota vormt het kader waarbinnen de gemeente werkt aan voorzieningen voor jeugdigen, hun ouders/verzorgers en de mensen die met en voor jeugdigen werken. De stuurgroep jeugd-onderwijs, waarin verschillende organisaties vertegenwoordigd zijn, adviseert het college over de uitvoering van de nota.

De stuurgroep jeugd-onderwijs heeft op basis van de nota jeugdbeleid en de resultaten van de miniconferentie jeugd-onderwijs, geconcludeerd, dat in Bronckhorst op twee domeinen gewerkt moet worden om te komen tot een samenhangend voorzieningenniveau voor jeugdigen en hun ouders/verzorgers. Het eerste domein betreft de cultuur en werkwijzen van de organisaties en professionals. Het tweede domein betreft de structuur van de organisaties en de samenwerking daartussen. De stuurgroep jeugd-onderwijs ziet een Centrum voor jeugd en gezin (CJG) als een mogelijk antwoord op de problematiek in Bronckhorst.

De gemeente werkt daarom aan het realiseren van een laagdrempelige, toegankelijke, herkenbare voorziening voor kinderen, jeugdigen en hun ouders/verzorgers en intermediairs/professionals. Deze voorziening biedt toegang tot een aantal functies, waaronder de volgende: basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg (o.a. consultatiebureau), vijf gemeentelijke functies - informatie en advies, signalering, toeleiding naar hulp, (licht) pedagogische hulp en coördinatie van zorg -, informatievoorziening (Elektronisch Kinddossier (EKD), Verwijsindex)

Doelstelling thema Centrum voor jeugd en gezin	Prestatieveld
In 2008 is een ontwerp en een bedrijfsplan voor het Centrum voor jeugd en gezin opgesteld. Begin 2009 is het CJG in Bronckhorst operationeel. Uitgangspunt van het CJG is dat de situatie / problematiek van het kind centraal staat. Hulp en zorg moeten passend bij die situatie worden georganiseerd, ongeacht door welke organisatie die hulp en zorg geboden wordt.	2 & 3
Aansluiting Centrum voor jeugd en gezin en het Wmo-loket In het ontwerp en het bedrijfsplan van het CJG wordt aangegeven op welke manier het CJG en het Wmo-loket gaan samenwerken om de dienstverlening aan kinderen en jeugdigen te laten aansluiten op hun specifieke situatie / problematiek.	2 & 3
Eigen verantwoordelijkheid en civil society De gemeente oriënteert zich in 2008 op de (verdere) inzet van werkwijzen en methoden (vanuit het CJG) die uitgaan van de betrokkenheid en eigen verantwoordelijkheid van burgers voor zichzelf en voor elkaar. Voorbeelden dergelijke werkwijze zijn: Home Start (vrijwilligers) en Eigen Kracht Conferenties. Home Start wordt nu al in de gemeente Bronckhorst uitgevoerd door Yunio.	1- 3

2.2.3 Thema Wmo-loket

Een goede toegang tot voorzieningen draagt eraan bij dat inwoners snel gebruik kunnen maken van de voorzieningen die zij nodig hebben om mee te blijven doen.

Sinds de invoering van de Wmo moeten gemeenten ervoor zorgen dat inwoners en cliënten terecht kunnen voor informatie, advies en ondersteuning op het brede terrein van de Wmo.

De gemeente Bronckhorst heeft in 2006 een visie geformuleerd waarin zij aangeeft dat zij een goed bereikbaar loket wil, met een centrale vestiging in Hengelo en dienstverlening in de kernen, dat naast een fysieke- ook een digitale verschijningsvorm heeft. In het centrale loket kunnen klanten informatie en advies krijgen over een breed productaanbod (wonen, welzijn en zorg) en kunnen zij voor bepaalde diensten meteen zaken doen. In de visie op het loket is aangegeven, dat de meerwaarde van het loket wordt bereikt als "de vraag van de klant centraal staat, er brede informatie beschikbaar is, de klant zijn verhaal maar één keer hoeft te doen en het loket laagdrempelig is".

In 2006 en 2007 is gewerkt aan het opzetten van het loket. Daarbij is de aandacht vooral uitgegaan naar het organiseren van de diensten waarvoor de gemeente direct verantwoordelijk is voor de uitvoering. Voor een goede dienstverlening die uitgaat van de vraag van de klant is het noodzakelijk dat het loket zich blijft ontwikkelen.

Doelstelling thema Wmo-loket	Prestatieveld
<p>De gemeente stelt in de eerste helft van 2008 een groeidocument (inclusief stappenplan) op voor de verdere ontwikkeling van het Wmo-loket. In dat groeidocument worden in ieder geval de volgende onderdelen opgenomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analyse van de vraag; welke producten en diensten moet het loket bieden om aan de vraag van inwoners / cliënten te voldoen. • Begeleiding van zelfregie; in beeld brengen van de betrokken organisaties en wenselijke samenwerkingsrelaties. • Relatie aangeven met ontwikkelingen zoals het dienstverleningsconcept van de gemeente, het Centrum voor jeugd en gezin, regionale ontwikkelingen en samenwerking. • Organisatievorm; oriëntatie op samenwerking met bestaande voorzieningen in kernen. • Toegankelijkheid van het loket; op welke manier kan in Bronckhorst het loket voor iedereen goed toegankelijk zijn. Daarbij de functie van steunpunten en ouderenwerkers in beeld brengen. 	3, 5 & 6

2.2.4 Thema Opvang en ondersteuning

Het bieden van maatschappelijke opvang en ondersteuning, bijvoorbeeld vrouwenopvang, of ondersteuning voor mensen met psychische- of verslavingsproblematiek, wordt georganiseerd in samenwerking met de regiogemeenten en de centrumgemeenten Doetinchem en Arnhem.

De doelgroep die het betreft kan natuurlijk ook gebruik maken van de lokale voorzieningen. Meestal komt deze groep op lokaal niveau met verschillende instanties in aanraking. Voor een goede preventie is het noodzakelijk dat signalen die bij diverse organisaties binnenkomen tijdig worden gekoppeld, zodat snel de juiste hulp en begeleiding ingezet kan worden.

Doelstelling thema Opvang en ondersteuning	Prestatieveld
<p>Samen met de regiogemeenten van de Achterhoek uitvoering geven aan het OGGZ-beleid.</p> <p>Als onderdeel daarvan evalueert de gemeente in 2008 de bestaande netwerken en geeft aan welke vorm voor Bronckhorst passend is. Daarbij wordt aangesloten bij het Centrum voor jeugd en gezin, de verwijzindex risicojongeren, en het meldpunt multiprobleemsituaties, om zo een optimale preventieve werking te hebben.</p>	7- 9

2.3 Ambitie 2: Ruimte voor betrokkenheid

De gemeente is samen met de maatschappelijke organisaties en inwoners verantwoordelijk voor voldoende mogelijkheden voor inwoners om mee te kunnen (blijven) doen aan de samenleving. Dit vereist een actieve en betrokken rol van zowel inwoners als maatschappelijke organisaties en de gemeente.

Thema's:

Actief en betrokken

Stimuleren van initiatieven

Invloed op beleid

2.3.1 Thema Actief en betrokken

Om de betrokkenheid van inwoners en organisaties te ondersteunen richt de gemeente zich de komende jaren op vrijwilligers(-organisaties) en mantelzorgers.

Vrijwilligers

Vrijwilligerswerk en mantelzorg zijn voor inwoners manieren om invulling te geven aan de betrokkenheid bij hun eigen omgeving, bij de samenleving. Maatschappelijke ontwikkelingen geven druk op de huidige vrijwilligers en mantelzorgers. Een belangrijk deel van het voorzieningenniveau in de gemeente Bronckhorst, wordt door vrijwilligers in stand gehouden. De gemeente zoekt naar manieren om dit te ondersteunen.

De inwoners van de gemeente Bronckhorst die momenteel (ongewenst) buiten het arbeidersproces staan, maar wel in staat zijn daar (eventueel begeleid) een bijdrage aan te leveren, worden gestimuleerd

Mantelzorgers

Zoals gezegd bestaat er bij de inwoners van Bronckhorst een geschiedenis en cultuur van noaberschap. Een uiting hiervan is het verlenen van mantelzorg. De gemeente Bronckhorst zal zich (in het te ontwikkelen beleid mantelzorgondersteuning) richten op de ondersteuning van mantelzorgers.

Doelstelling thema Actief en betrokken	Prestatieveld
De gemeente ontwikkelt in 2008 een vrijwilligersbeleid.	4
Op basis van een bestandanalyse beoordeelt de gemeente op welke manier cliënten WWB/WSW (via vrijwilligerswerk) een bijdrage kunnen leveren aan maatschappelijke ondersteuning. In het vrijwilligersbeleid wordt hier aandacht aan besteedt.	4 & 5
De gemeente ontwikkelt in 2008 beleid voor mantelzorgondersteuning.	4
De gemeente ontwikkelt samen met (cliënten)organisaties een visie op de eigen verantwoordelijkheid van inwoners in relatie tot het gebruik van individuele voorzieningen. Daarbij wordt onderzocht hoe 'gebruikelijke zorg', mantelzorg, burenhulp, klussendienst, etc., op een verantwoorde manier (verder) kunnen bijdragen aan het beperken van het gebruik van individuele voorzieningen. Daaruit zal duidelijk worden op welke manier die eigen betrokkenheid en verantwoordelijkheid versterkt kan worden.	1 & 6

2.3.2 Thema Stimuleren van initiatieven

Meedoen vraagt om een leefbare leefomgeving. Welke voorzieningen een gemeente, dorp, wijk of buurtschap leefbaar maken is afhankelijk van de behoeften, samenstelling, wensen en ideeën van de inwoners. Inwoners zijn zelf vaak het best in staat om te beoordelen welke voorzieningen (minimaal) nodig zijn om hun woonomgeving leefbaar te maken en te houden. Daarnaast hebben inwoners goed zicht op het bestaande voorzieningenaanbod in hun directe omgeving, en mogelijke creatieve oplossingen om dit voorzieningenaanbod te behouden en eventueel uit te breiden. Initiatieven van inwoners kunnen de leefbaarheid vergroten. De gemeente wil zich dan ook meer richten op het ondersteunen en stimuleren van dergelijke initiatieven.

De gemeente gaat uit van initiatieven die gedragen worden door de inwoners (van een kern) en de betrokken organisaties.

Uitgangspunten voor het stimuleren van initiatieven zijn onder andere:

- De initiatieven sluiten aan bij de uitgangspunten van het gemeentelijke (Wmo-) beleid. Dat betekent dat de initiatieven passen bij het voorzieningenniveau (minimum- en plusvariant) dat de gemeente zal formuleren.
- Vrijwilligers en bewoners zijn betrokken bij het initiatief.
- Er is sprake van samenwerking tussen meerdere organisaties.
- Te realiseren voorzieningen moeten aansluiten bij het reguliere aanbod.
- De ondersteuning van de gemeente richt zich op de initiatief-, ontwikkel- en opstartfase; in de uitvoeringsfase moeten initiatieven in principe zelfstandig kunnen functioneren.
- De ervaringen worden gedeeld met andere (vrijwilligers) organisaties en/of kernen.

Doelstelling thema Stimuleren van initiatieven	Prestatieveld
De gemeente onderzoekt in 2008 op welke manier zij initiatieven uit de (kleinere) kernen kan stimuleren door het bieden van ondersteuning. Ondersteuning in de vorm van begeleiding en advies bij ontwikkeling en uitwerking van initiatieven, en/of financiële ondersteuning om initiatieven te realiseren. De gemeente vertaalt dit naar een stimuleringsregeling voor (lokale) initiatieven. In de regeling worden de toetsingscriteria voor de initiatieven geformuleerd, en wordt aangegeven op welke manieren de initiatieven ondersteund kunnen worden.	1 & 3

2.3.3 Thema Draagvlak voor beleid

De gemeente Bronckhorst geeft op verschillende manieren vorm aan interactieve beleidsvorming (en -uitvoering) en heeft hier goede ervaringen mee. Bij de ontwikkeling van beleid op de verschillende beleidsterreinen die onderdeel uitmaken van de Wmo zijn en worden interactieve trajecten gevolgd. Meestal zijn dit tijdelijke vormen, gericht op een specifiek beleidsterrein. Uitgangspunt van de Wmo is dat cliënten, burgers en instellingen continue betrokken zijn.

Om cliënten, burgers en instellingen continue betrokken te houden is het wenselijk om een structurele vorm voor participatie, gericht op de Wmo, te realiseren. Dit kan in de vorm van een "Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning": een adviesorgaan dat erop gericht is om de maatschappelijke ondersteuning in Bronckhorst verder in te vullen. Dit doet zij door de gemeente, burgers en maatschappelijke organisaties gevraagd en ongevraagd te adviseren. Hun advies is gericht op de verdere uitvoering van het Wmo-beleid, het verbeteren van de samenwerking, afstemming en uitwisseling van producten, diensten en werkzaamheden, enzovoorts.

De Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning functioneert onafhankelijk van de gemeente en heeft dan ook een onafhankelijk voorzitter en secretariaat. Tijdens de Wmo-

bijeenkomsten is door (vertegenwoordigers van) de inwoners- en cliëntenorganisaties en de aanbieders van voorzieningen aangegeven, dat zij voorstander zijn van een brede raad. Dat betekent dat de Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning een brede samenstelling moet krijgen. Daarbinnen moeten cliënten en burgers een sterke positie krijgen. Breed betekent ook dat de raad moet adviseren op het brede terrein van de Wmo.

De Raad kan tijdelijke en permanente kamers instellen om onderdelen verder uit te werken en een advies van de Raad voor te bereiden.

De Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning bespreekt zaken en geeft advies op beleidsniveau. Het Wmo-beleidsplan en de verdere ontwikkelingen in de Wmo zijn daarbij leidend.

De eindverantwoordelijkheid voor de regie over het Wmo-beleid ligt bij de gemeente.

Andere overlegvormen zoals de stuurgroep jeugd-onderwijs en de stuurgroep Vorden Wel Thuis blijven werkzaam volgens hun eigen doelstelling. Deze stuurgroepen kunnen zowel advies geven aan de Wmo-raad, als advies krijgen van de Wmo-raad.

In een aantal kernen bestaan dorpsbelangenorganisaties (DBO's). Deze DBO's kunnen gezien worden als kenner van (de sociale kaart van) hun dorp. Ze staan dicht bij de eigen inwoners en kunnen daardoor inzicht hebben in wensen, behoeften en mogelijkheden in hun dorp.

De gemeente kan, voor de ontwikkeling van onderdelen van de Wmo, besluiten interactieve trajecten te volgen. De opzet en werkwijze hiervan legt zij ter advisering voor aan de Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning. Andersom kan de Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning de gemeente ook (ongevraagd) adviseren om bepaalde interactieve trajecten te volgen.

Doelstelling thema Invloed op beleid	Prestatieveld
<p>De gemeente realiseert in 2008 (in samenwerking met de betrokken (cliënten)organisaties) een Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning. Verdere uitwerking: werkwijze, status, samenstelling, frequentie van vergaderen, financiële consequenties, etc. Bij de uitwerking wordt ook aandacht besteedt aan de relatie met bestaande overlegvormen en de positie van de Dorpsbelangenorganisaties.</p>	1- 9

2.4 Instrumenten voor de uitvoering van beleid

Diverse organisaties worden door de gemeente gesubsidieerd en/of maken gebruik van een gemeentelijke accommodatie. Op die manier kunnen die organisaties activiteit en diensten organiseren voor de inwoners van de gemeente.

De gemeente kan financiële middelen (subsidies) en accommodaties inzetten als instrumenten om beleid uit te voeren. Dit kan zij doen door voorwaarden (prestaties) te verbinden aan het beschikbaar stellen van subsidies en/of het in stand houden van accommodaties.

2.4.1 Thema Bieden van randvoorwaarden: subsidies en accommodaties

Algemeen uitgangspunt van de Wmo is dat het gebruik van individuele voorzieningen beperkt wordt, door het goed organiseren en inzetten van collectieve voorzieningen. De gemeente moet dan ook nadenken hoe zij de huidige beschikbare financiële middelen effectief kan inzetten om de doelstellingen van het Wmo-beleid te realiseren.

Daarvoor moet zij prestatieafspraken maken met de organisaties die uitvoering geven aan het beleid. In de afspraken moet duidelijk zijn op welke manier de organisaties een bijdrage leveren aan (de uitvoering van) het Wmo-beleid.

Instrument: bieden van randvoorwaarden	Prestatieveld
<p>Subsidiebeleid Bij de evaluatie van het subsidiebeleid in 2008 onderzoekt de gemeente op welke manier subsidies beter en gericht ingezet kunnen worden voor activiteiten en voorzieningen die erop gericht zijn om mensen met een beperking te betrekken bij de samenleving. De gemeente zal daarom in de subsidierelaties met diverse organisaties prestatieafspraken maken. In 2009 wordt gestart met een gefaseerde invoering van de methodiek Beleidsgestuurde Contractfinanciering. Het minimum voorzieningenniveau dat door de gemeente wordt vastgesteld is daarbij het uitgangspunt. Onderzocht wordt op welke manier binnen de huidige gemeentelijk middelen financiële ruimte kan ontstaan voor initiatieven die betrekking hebben op het plusniveau.</p>	1- 9
<p>Accommodatiebeleid De gemeente ontwikkelt in 2008 een accommodatiebeleid. Het minimumvoorzieningenniveau (en het plusniveau) kunnen voor de gemeente een basis zijn om het accommodatiebeleid verder in te vullen. Daarbij kan zij de vraag centraal stellen op welke manier de accommodaties een bijdrage leveren aan het minimumvoorzieningenniveau.</p>	1- 9

2.5 Tijdpad

	2008	2009	2010	2011
Ambitie I: Een goede basis				
Samenhang wonen, welzijn, zorg	Ontwikkelen visie	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering Evaluatie
Centrum voor jeugd en gezin	Ontwerpfase Bedrijfsplan	Realisatie en verdere ontwikkeling	Realisatie en verdere ontwikkeling	Realisatie en verdere ontwikkeling. Evaluatie
Wmo-loket	Opstellen groeidocument Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering Evaluatie
Opvang en ondersteuning	Uitvoering regionaal beleidsplan (Samenstellen zorgnetwerk)	Uitvoering regionaal beleidsplan	Uitvoering regionaal beleidsplan	Uitvoering regionaal beleidsplan
Ambitie II: Ruimte voor betrokkenheid				
Actief en betrokken	- Vaststellen vrijwilligersbeleid - Ontwikkelen mantelzorgbeleid - Visie op eigen verantwoordelijkheid	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Stimuleren van initiatieven	Ontwikkeling stimuleringsregeling	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning	Samenstellen Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning			
Instrumenten				
Subsidiebeleid	Financiële en inhoudelijke evaluatie subsidiebeleid	Formuleren nieuw subsidiebeleid	Uitvoering nieuw subsidiebeleid	Uitvoering nieuw subsidiebeleid
Accommodatiebeleid				

2.6 Personele consequenties

Uitgangspunt bij de uitvoering van het Wmo-beleidsplan is dat dit binnen de huidige beschikbare personele capaciteit moet passen. Na vaststelling van het Wmo-beleidsplan wordt een uitwerkingsplan opgesteld. Daarin wordt duidelijk welke personele inzet nodig is. Wanneer de vereiste inzet de beschikbare capaciteit overstijgt zal dit leiden tot het stellen van prioriteiten.

2.7 Financiële consequenties

De Wmo heeft voor een belangrijk deel betrekking op terreinen waarvoor de gemeente voorheen ook al verantwoordelijk was. Op die terreinen ontvangt de gemeente dan ook geen (extra) financiële middelen voor de uitvoering van de Wmo. Door de invoering van de Wmo is de gemeente echter ook verantwoordelijk voor een aantal "nieuwe taken". Hiervoor worden middelen overgeheveld van de AWBZ naar gemeenten.

Het Wmo-beleidsplan is een richtinggevende nota. Bij de verdere uitwerking en uitvoering van het beleid worden de financiële consequenties in beeld gebracht. Op basis daarvan kan de gemeente besluiten nemen over de inzet van financiële middelen.

Ambities en thema's	Beschikbare financiële middelen	Consequenties Wmo-beleid
Ambitie I: Een goede basis		
Samenhang wonen, welzijn, zorg	Budget individuele voorzieningen Mobiliteit / Vervoer	Verschuiving van accommodaties naar mobiliteit van voorzieningen en/of vervoer van inwoners.
Centrum voor jeugd en gezin	Middelen jeugdgezondheidszorg en preventief jeugdbeleid (doeluitkering Rijk) Budget uitvoering nota jeugdbeleid (gemeentelijk)	De ontwikkeling van het CJG kan binnen beschikbare middelen betaald worden. Naar verwachting ontvangen de gemeenten de komende jaren extra middelen voor de uitvoering.
Wmo-loket	Middelen loket Budget ouderenwerk voor steunpunten	Het groeidocument zal inzicht worden gegeven in de financiële consequenties van de verdere ontwikkeling van het loket.
Opvang en ondersteuning	Inwonersbijdrage GGD Rijksbijdrage OGGZ (centrumgemeente Doetinchem) CPGGZ (Regeling voor eigen initiatieven) Zorgvernieuwingsprojecten GGZ (centrumgemeente Oost Gelre)	De gemeente ontvangt een totaal budget voor de uitvoering van de Wmo. De middelen die van de Awbz zijn overgegaan naar de Wmo maken daar onderdeel van uit. De gemeente maakt keuzes over de besteding van die middelen.
Ambitie II: Ruimte voor betrokkenheid		
Actief en betrokken	CVTM: Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg Regionaal en lokaal budget. (van Awbz naar Wmo) VTA: Vorming Training en advies van vrijwilligers (van Awbz naar Wmo)	De nota vrijwilligersbeleid en het de nota mantelzorgbeleid zullen inzicht geven in de financiële consequenties
Stimuleren van initiatieven	Subsidiebudget (Budget incidentele subsidies + budget activiteiten DBO's) Breedtesport	Op lange termijn (vanaf 2010) binnen huidig subsidiebudget ruimte creëren door andere inzet (flexibeler en gericht op prestaties). Voor 2008 en 2009 extra financiële middelen beschikbaar stellen.
Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning	Budget Cliëntenraad	Bij de uitwerking de kosten van een onafhankelijke Raad in beeld brengen (organisatiekosten)

3. Uitwerking en vervolgtraject

Het opstellen van beleid is een belangrijke eerste stap in het traject naar een volledige invoering van de Wmo. In dit hoofdstuk is aangegeven hoe de uitwerking van het beleid plaats zal vinden en hoe het vervolgtraject eruit komt te zien.

3.1 Uitwerkingsplan

Na vaststelling van het beleidsplan door de gemeenteraad stelt het college een uitwerkingsplan op. In dit uitwerkingsplan wordt aangegeven wanneer het college welke acties onderneemt om de thema's uit het beleidsplan verder uit te werken.

3.2 Tevredenheidsonderzoek

In de Wmo is een verantwoordingsverplichting opgenomen. Gemeenten dienen hieraan te voldoen door publicatie over prestaties inclusief een jaarlijks cliënttevredenheidsonderzoek.

Het cliënttevredenheidsonderzoek richt zich op mensen met een voorziening, zoals een rolstoel of een maaltijdvoorziening, en mensen met hulp bij het huishouden. Ook wordt gevraagd naar de ervaring van personen die een aanvraag hebben ingediend, maar geen voorzieningen toegekend hebben gekregen.

Naast het verplichte cliënttevredenheidsonderzoek zal Bronckhorst tweejaarlijks een tevredenheidsonderzoek onder burgers laten uitvoeren. Dit onderzoek levert informatie over de tevredenheid van burgers over de 'bredere' onderwerpen in de Wmo. Het gaat dan om de tevredenheid over- en bekendheid met het aanbod aan maatschappelijke ondersteuning, opvoedingsondersteuning, de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers en de gemeentelijke prestaties om de sociale samenhang en leefbaarheid in buurten, wijken en dorpen te bevorderen.

3.3 Prestatiegegevens

Gemeenten moeten volgens de Regeling maatschappelijke ondersteuning verantwoording afleggen over hun prestaties, door jaarlijks prestatiegegevens te publiceren voor haar burgers. Daarnaast moet de gemeente deze prestatiegegevens jaarlijks aan het ministerie van VWS sturen, zodat er een rapport gemaakt kan worden waarin gemeenten met elkaar worden vergeleken.

In bijlage V is een overzicht opgenomen van de prestatiegegevens waarover de gemeente dient te publiceren.

3.4 Beleidsplan 2012-2015

Elke vier jaar moeten gemeenten een Wmo-beleidsplan opstellen. In 2011 wordt het beleidsplan voor de periode 2012-2015 opgesteld. In de periode 2008-2011 wordt, door middel van prestatiegegevens en tevredenheidsonderzoeken, jaarlijks geëvalueerd of de acties en het beleid effect hebben. Hierover wordt door het college verantwoording afgelegd aan de inwoners.

Bijlagen

Bijlage I : Gebruikte afkortingen en termen

AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
ASHG	Algemeen Steunpunt Huiselijk Geweld
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BOPZ	Wet Bijzondere Opnemingen Psychiatrische Ziekenhuizen
CAK/bz	Centraal Administratie Kantoor bijzondere zorgkosten
Civil Society	Systeem van verbanden waarvan mensen vrijwillig deel uitmaken en buiten de sfeer vallen van 'gevestigde' verbanden zoals overheid en familie
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
CJG	Centrum voor jeugd en gezin
CPGGZ	Collectieve Preventie Geestelijke Gezondheidszorg
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
DBO	Dorpsbelangenorganisaties
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GVVP	Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan
IPO	Interprovinciaal overleg
KCC	Klant Contact Centrum
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
MEE	De organisatie MEE biedt informatie en ondersteuning aan mensen met een beperking, een chronische ziekte of een stoornis in het autistisch spectrum en hun ouders, verzorgers en verwanten
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
Pgb	Persoonsgebonden budget
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VIT	Vrijwillige Intensieve Thuiszorg
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WKCZ	Wet Klachtrecht Cliënten Zorgsector
Wcpv	Wet collectieve preventie volksgezondheid
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wwb	Wet werk en bijstand
Wvg	Wet voorzieningen gehandicapten

Bijlage II : Doelgroepen van de Wmo

Onderstaande gegevens zijn landelijke cijfers.

Kwetsbare burgers	% bevolking
Lichamelijke beperkingen	9,2%
Chronische psychische problemen	0,7%
Verstandelijke beperkingen	0,7%
Psychosociale of materiële problemen	3,1%
Lichte opvoed- of opgroeioproblemen	3,2%
Betrokken bij huiselijk geweld	3,1%
Meervoudige problematiek	0,6%

Specifieke doelgroepen	Deel van de bevolking
Mensen met een verstandelijke beperking Licht: IQ tussen 35 en 70 Ernstig: IQ lager dan 35	Van de 10.000 mensen tussen de 18 en 64 jaar hebben 31 mensen een licht verstandelijke beperking en 36 mensen een ernstige verstandelijke beperking Van de 10.000 mensen boven de 64 jaar hebben 18 mensen een lichte of ernstige verstandelijke beperking. Mensen met een verstandelijke handicap overlijden vaak jong. In totaal 80.900, waarvan 47.000 in een instelling wonen. Een groot deel gaat de komende jaren naar kleinschalige woonvormen of begeleid zelfstandig wonen.
Ouderen met psychogeriatrische problemen die zich niet meer op de samenleving oriënteren	Van de ouderen met psychogeriatrische problemen woont bijna driekwart zelfstandig, ongeveer 327 per 10.000 ouderen. De overigen, veelal degene met ernstige klachten, verblijven langdurig in AWBZ-instellingen.
Mensen met ernstige en langdurige psychiatrische klachten	In Nederland ongeveer 72.000 volwassenen. 8.000 daarvan zijn opgenomen in instelling. 64.000 daarvan wonen thuis (64 per 10.000 inwoners (18-65 jaar)). 40.000 worden begeleid door GGZ. 24.000 zijn OGGZ, personen met begeleiding in de eerste lijn / eigen netwerk.
Doelgroepen van de openbare geestelijke gezondheidszorg - Zorgwekkende zorgmijders - Mensen met verslavingsproblemen - Daklozen	15 zorgmijders per 10.000 inwoners. 150 alcoholverslaafden per 10.000 inwoners. 20 problematische harddrugsgebruikers per 10.000 inwoners. 20 mensen per 10.000 inwoners zijn dakloos 45 mensen per 10.000 inwoners zijn potentieel dakloos (zeer kwetsbaar huishouden).
'Stille' slachtoffers van huiselijk geweld	308 mensen per 10.000 inwoners zijn betrokken bij huiselijk geweld (jaarlijks)
Mensen met een zintuiglijke beperking	19 op de 10.000 inwoners zijn zeer slechthorend of doof.

Bijlage III : Wmo-prestatievelden

De negen prestatievelden van de Wmo

Prestatieveld	Inhoud
1.	Het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten.
2.	Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.
3.	Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning.
4.	Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.
5.	Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.
6.	Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.
7.	Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang.
8.	Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen.
9.	Het bevorderen van verslavingsbeleid.

Bijlage IV: Relatie ambities tot prestatievelden

Prestatievelden per thema, Tabel versie 2

Prestatieveld									
Thema	1. Leefbaarheid	2. Jeugd	3. Informatie	4. Mantelzorg/ vrijwilligers	5. Deelnemen/ functioneren	6. Voorzieningen	7. Opvang	8. OGGZ	9. Verslavingszorg
Samenhang wonen, welzijn, zorg	x			x		x			
Centrum voor jeugd en gezin	x	x	x						
Wmo-loket			x		x	x			
Opvang en ondersteuning							x	x	x
Actief en betrokken	x			x	x	x			
Stimuleren van initiatieven	x		x						
Invloed op beleid	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bieden van randvoorwaarden	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Instrumenten									
Subsidiebeleid	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Accommodatiebeleid	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Raad voor MO	x	x	x	x	x	x	x	x	X

Bijlage V : Prestatiegegevens Wmo

In de Regeling maatschappelijke ondersteuning zijn de volgende prestatiegegevens opgenomen waarover de gemeenten dienen te publiceren en die gemeenten aan VWS of aan een centrale onderzoeksinstelling moeten verstrekken.

1. gegevens over de wijze waarop de gemeente werkt aan de kwaliteit van de in het kader van de wet geleverde producten en diensten;
2. gegevens over de mate waarin de gemeente de ingezetenen betreft bij de totstandkoming van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning, voor ieder in artikel 1, eerste lid, onder g, van de wet genoemd onderdeel apart aangegeven;
3. gegevens over de methoden die de gemeente toepast om de ingezetenen actief te betrekken bij de totstandkoming van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning en de mate waarin de gemeenten deze methoden toepast;
4. gegevens over de activiteiten die de gemeente onderneemt om het sociale klimaat en de leefbaarheid in wijken en buurten te bevorderen en over de mate waarin deze activiteiten worden uitgevoerd;
5. gegevens over de faciliteiten die de gemeente biedt bij opvoedondersteuning en over hoe vaak die faciliteiten worden geboden;
6. gegevens over diensten betreffende maatschappelijke ondersteuning die worden aangeboden door middel van een gemeentelijk informatiepunt over de maatschappelijke ondersteuning;
7. gegevens over de faciliteiten die de gemeente biedt op het terrein van cliëntondersteuning;
8. gegevens over de ondersteuning of de faciliteiten die de gemeente mantelzorgers biedt en over de mate waarin die ondersteuning of die faciliteiten worden geboden;
9. gegevens over de ondersteuning of de faciliteiten die de gemeente aan vrijwilligers biedt, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen de ondersteuning of faciliteiten aan vrijwilligers in de zorg en die aan overige vrijwilligers;
10. gegevens over de wijze waarop en de mate waarin de gemeente de hulp bij het huishouden heeft afgestemd met zorgfuncties in het kader van de AWBZ;
11. gegevens over het soort voorzieningen waarvoor de gemeente een eigen bijdrage vraagt;
12. gegevens over de wijze waarop de gemeente het bedrag berekent dat als eigen bijdrage per persoon gevraagd wordt;
13. gegevens over de beschikbaarheid van de plaatsen in de maatschappelijke opvang of vrouwenopvang in verhouding tot de vraag er naar;
14. gegevens over de activiteiten die de gemeente (of de regio waartoe de gemeente behoort) onderneemt om vrouwenopvang te bevorderen en om huiselijk geweld te voorkomen en tegen te gaan;
15. gegevens over de activiteiten die de gemeente (of de regio waartoe de gemeente behoort) onderneemt om de openbare geestelijke gezondheidszorg te bevorderen en dak- en thuisloosheid tegen te gaan;
16. gegevens over de ondersteuning of de faciliteiten die de gemeente (of de regio waartoe de gemeente behoort) biedt voor de maatschappelijke zorg voor verslaafden en voor de beperking van de overlast door verslaving;
17. gegevens over de activiteiten die de gemeente (of de regio waartoe de gemeente behoort) onderneemt op het terrein van verslavingsbeleid;
18. gegevens over een inschatting van de uitgaven die bij de uitvoering van de wet in het voorgaande jaar zijn gemaakt.

Bijlage VI: Verslag Wmo-bijeenkomst 05-07-'07

INLEIDING

Welkom

Wethouder Nas heet iedereen welkom.

Het is goed dat er zoveel mensen zijn gekomen. Vanuit allerlei geledingen is vertegenwoordiging aanwezig; cliëntenorganisaties, huurdersvereniging, zorgaanbieders, hulpverleners, de Zonnebloem, Dorps Belangen Organisaties, etc. Dat betekent dat een doorsnee van de gemeente Bronckhorst aanwezig is.

De gemeente wil voortdurend in overleg met inwoners en organisaties over de verdere invulling van het Wmo-beleid. De gemeente heeft op die manier gewerkt om de huishoudelijke verzorging te organiseren en gaat ook voor het verdere Wmo-beleid op die manier aan de slag. Daarbij staat meedoen centraal.

Stand van zaken Wmo

Jacqueline Arends (gemeente Bronckhorst) geeft een toelichting op de stand van zaken. Tot nu toe is vooral gewerkt aan een onderdeel van de Wmo, namelijk de invoering van de Huishoudelijke Verzorging in combinatie met het opzetten van het Wmo-loket.

De gemeente staat nu voor de taak om in 2007 een beleidsplan Wmo op te stellen. In dat beleidsplan moet de gemeente aangeven wat zij op alle 9 prestatievelden van de Wmo gaat doen. De gemeente organiseert twee avonden om van (vertegenwoordigers van) cliëntenorganisaties, aanbieders van zorg, wonen en welzijnsdiensten, te horen wat de Wmo voor hen betekent en hoe het Wmo-beleid door de gemeente ingevuld kan worden. Vanavond is daarvan de eerste avond.

Tijdens de bijeenkomst in september wordt het beleidsplan Wmo (of thema's daaruit) besproken.

Voorstel om een Raad voor Maatschappelijke ondersteuning in te stellen

De gemeente ziet maatschappelijke ondersteuning als alle voorzieningen, activiteiten, maatregelen, verordeningen, etc. die er op gericht zijn een burger te helpen of te faciliteren als hij of zij, belemmerd wordt om te participeren in de samenleving vanwege fysieke, psychische, verstandelijke en/of financiële beperkingen.

De gemeente Bronckhorst kan voor de signalering, bekritisering en voor gevraagd en ongevraagd advies een brede Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning instellen. In die Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning zijn de cliënten(organisaties) vertegenwoordigd als ook de organisaties (vrijwillig en professioneel) die zich binnen onze gemeente bezig houden met (een deel van) de uitvoering. Op deze manier bestaat er een dialoog met vele disciplines en deskundigen.

De Raad is onafhankelijk en heeft daarom een onafhankelijke voorzitter en onafhankelijk secretariaat nodig. De Raad adviseert op hoofdlijnen en komt tweemaal per jaar bijeen in een voor- en in een najaarszitting. De najaarszitting staat in het teken van de gemeentebegroting waarin de voornemens van de gemeente voor het nieuwe jaar zijn aangekondigd en de voorjaarszitting staat in het teken van de voortgangsverantwoording (en de perspectiefnota). De Raad bepaalt in deze zittingen haar standpunt en geeft daarin advies t.a.v. het (voorgenomen) gemeentebeleid.

Ter voorbereiding of verdere ontwikkeling van haar (advies-) werk kan de Raad permanente en tijdelijke kamers instellen. De Raad bepaalt zelf op welke onderdelen zij kamers wenst in te stellen, maar gedacht kan worden aan permanente kamers voor wetsgebieden als WWB en WSW, terwijl bij tijdelijke kamers gedacht kan worden aan korte maar intensieve adviestrajecten voor de ontwikkeling van beleid op de verschillende prestatie velden in de WMO.

Op basis van de reacties van de betrokken organisaties wordt in het Wmo-beleidsplan verder uitgewerkt hoe een Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning eruit kan zien. Daarbij wordt ook ingegaan op de werkwijze, de status, de verhouding tot de gemeente (zowel bestuurlijk als ambtelijk), de financiële consequenties, etc.

Tijdens de tweede Wmo-bijeenkomst in september wordt dit voorstel opnieuw besproken. Dan kunnen reacties op dit voorstel besproken worden. Op basis van die reacties kan de gemeente besluiten op welke manier de betrokkenheid van (vertegenwoordigers) van cliëntenorganisaties en (zorg)aanbieders het beste georganiseerd kan worden.

Voorbeelden van de praktijksituatie (door acteurs van Kapok)

De acteurs laten aan de hand van een praktijksituatie zien hoe maatschappelijke ondersteuning in drie verschillende scenario's vorm krijgt. Per scenario verschilt de rol van gemeente, maatschappelijke organisaties en burgers.

De acteurs spelen de praktijksituatie van:

- Coby: 47 jaar, 2 kinderen; een meisje van 13 en een jongen van 15. Met Roy gaat het niet goed, hij is dyslectisch, heeft (daardoor) geen aansluiting, blout....
- De moeder van Coby: 75 jaar en heeft reuma.
- De broer van Coby, Herman: 56 jaar en verstandelijk gehandicapt, woont bij zijn moeder in huis.
- De heer Groen: ambtenaar van de gemeente, verantwoordelijk voor het Wmo-loket.

SCENARIO 1: DE GEMEENTE AAN HET ROER

Omschrijving scenario 1

In dit scenario probeert de gemeente de maatschappelijke ondersteuning zoveel mogelijk zelf te organiseren. Zij voelt zich verantwoordelijk voor een goed resultaat en de uitwerking op diverse niveaus.

In dit scenario is (de ambtenaar van) de gemeente de spin in het web. De maatschappelijke ondersteuning wordt *integraal* aangeboden (dat is de droom van de gemeente), de gemeente heeft *ogen en oren in de wijk* en kan op basis van signalen gericht actie ondernemen.

Vanuit het Centrum voor jeugd en gezin is iemand langsgekomen bij Coby. Er zijn signalen dat het met Roy niet goed gaat. Vanuit het Centrum wordt preventief actie ondernomen.

De moeder van Coby heeft aanpassingen in huis nodig. De kosten daarvoor zijn zo hoog, dat de gemeente voorstelt dat de moeder van Coby gaat verhuizen naar een andere woning. De moeder voldoet echter niet aan alle criteria.

Herman, de broer van Coby kan in een woongroep gaan wonen.

Reacties scenario 1

- Ongevraagd advies.
- Teveel bemoeienis.
- Ambitieuw, kan de gemeente dit wel, heeft zij daarvoor de deskundigheid.
- Wat wil Coby.
- Is dit wel te betalen, er moeten zoveel organisaties ingeschakeld worden, is dit wel efficiënt?
- Bemoeizucht gemeente komt in je gezin, hoe weten ze dat.
- Niet alles past langs een meetlat.
- Mensen kunnen tussen wal en schip vallen als ze niet aan de criteria voldoen.
- Wijkagent.
- Mensen hebben ook eigen verantwoordelijkheid.
- Er is geen hulpvraag geformuleerd: dus kun je ook niet met een aanbod komen.
- Inbreuk op privacy. Misschien willen mensen niet geholpen worden.
- De gemeente neemt zo'n rol in dat de sociale context buiten beeld komt.

- Niet betuttelen, respect voor cliënt en de eigen verantwoordelijkheid en wensen.
- Geen maatwerk.
- Soms goed.
- Wat als mensen geen hulp willen.

SCENARIO 2: STUURMAN VAN JE EIGEN LEVEN

Omschrijving scenario 2

Dit scenario gaat ervan uit dat niet de gemeente maar individuele burgers zelf hun onderlinge ondersteuning zoveel mogelijk regelen. De gemeente creëert een aantal algemene voorwaarden. Zij stelt echter zo min mogelijk voorzieningen in nature ter beschikking, omdat zij burgers zelf de keuze wil laten hoe zij het leven naar eigen inzicht willen inrichten. Burgers kunnen daarbij een beroep doen op “*zelfregiecentra*”.

Dit scenario gaat uit van “*zelfrespect, waardigheid, onafhankelijkheid*”.

De cliënt is zelf de deskundige.

De moeder van Coby en Herman ontvangen beiden een participatiebudget. De moeder van Coby is nu *werkgeefster*, van het budget betaalt ze iemand die komt schoonmaken. Van het budget gaat ze ook zwemmen.

Herman gaat van het budget vissen. Hij wordt ieder week opgehaald door een jongen die verslaafd is geweest.

Coby moet wel veel regelen, controle houden; met wie gaan we in zee, waar kopen we zaken in. Coby ontvangt ook veel offertes van allerlei aanbieders als gevolg van de marktwerking. Ze kan zelf naar het zelfregiecentrum voor mantelzorgers.

Reacties scenario 2

- Coby heeft het veel drukker.
- Je moet ondernemend zijn.
- Druk op de mantelzorger.
- Iedereen krijgt hetzelfde budget op basis van indicatoren: vrij te besteden.
- Gemeente geeft budgetten: worden niet altijd goed gebruikt (door mensen).
- Goede optie.
- Is er ook iemand die luistert naar Coby? Ja, in zelfregiecentrum.
- Steunpunt mantelzorg: weten mensen dit te vinden? Ja, steeds beter.
- Niet iedereen kan zelf regie voeren.
- Wie beschermt, wie controleert?
- Meer keuzemogelijkheid dan in 1^e scenario: goed.
- Iedereen een eigen budget: kost veel geld.
- Is de traplift wel veilig? Kun je dat wel aan “een mannetje” overlaten?
- Hebben we hier genoeg vrijwilligers voor?
- Werkt dit ook op de lange duur, continuïteit. Dit kan kwetsbaar zijn.
- Sommige dingen moeten door de gemeente bewaakt worden (budgetten, kwaliteit).
- Kaf van het koren scheiden (aanbieders op de markt).
- Voorbeelden waar het goed werkt (zorgboerderij). De gemeente ziet toe op continuïteit en kwaliteit (dmv soort van keurmerk aan organisaties toe te kennen). Begeleiding van mensen (bijvoorbeeld door MEE) bij inzetten van het PGB (Persoonsgebonden Budget).

SCENARIO 3: DE BURGER EN ZIJN VERBANDEN

Omschrijving scenario 3

In dit scenario staat de burger, het “burgernetwerk” en het “particulier initiatief” centraal. Burgers maken deel uit van uiteenlopende verbanden zoals de familie, sportvereniging, belangenorganisaties, kerk of patiëntenorganisatie. De gemeente voert het beleid niet in eerste instantie zelf uit, maar zij faciliteert, ondersteunt en verbindt de initiatieven van (groepen) burgers.

Deze civil society wordt door de gemeente (financieel) ondersteund. Als burgers een beroep doen op de gemeente, vraagt de gemeente altijd wat de persoon zelf heeft gedaan.

Coby is naar het WMO-loket geweest. Daar heeft zij te horen gekregen dat ze eerst zelf moet kijken wat er binnen haar eigen kring mogelijk is. Bijvoorbeeld in het buurthuis, zijn er vrijwilligers, een burenhulpcentrale, mantelzorgondersteuning?

Een vrijwilliger begeleid haar broer om te leren met de bus te gaan. Zodat hij kan gaan vissen. De vrijwilliger was vroeger buschauffeur, maar mag niet meer rijden.

Voor haar zoon Roy wordt niets geregeld, daarvoor zijn geen vrijwilligers, waarschijnlijk omdat de doelgroep (jongeren) te moeilijk is voor vrijwilligers.

Reacties scenario 3

- Alles draait op vrijwilligers. Er komen steeds minder vrijwilligers (andere generatie, tweeverdieners).
- Zelig voor de zoon.
- Wachten tot het mis gaat.
- Je hebt te weinig vrijwilligers: vrouwen werken allemaal.
- Incidentele hulp lukt nog wel, maar niet de structurele hulp (maatje).
- Als je vrijwilligers ondersteunt, komen ze wel.
- Last over veel schouders verdelen.
- Ook professionals werken samen met vrijwilligers.
- Er zijn ook doelgroepen waar geen vrijwilligers voor zijn.
- Er zijn teveel regels voor vrijwilligers, bijvoorbeeld dat je een cursus moet volgen.
- Kulturhus, hoe krijg je dit financieel van de grond?
- Vrijwilligers kun je niet verantwoordelijk stellen: bijvoorbeeld bij de traplift.
- Als vrijwilliger wil je het werk vanuit je hart doen. Dit mag nooit betaalde arbeid vervangen.
- Soms "pikken" de vrijwilligers de leuke dingen van het werk af.
- Je kunt ook kinderen / jongeren inzetten als vrijwilliger.

Samenvatting en reactie

Van de gemeente wordt een sterke rol verwacht, maar de gemeente moet niet gaan betuttelen.

Mensen kunnen en willen veel zelf doen, zelf regelen. De gemeente en professionals moeten wel zorgen voor een vangnet.

Wat is de rol van professionals en wat is de rol van de vrijwilliger?

Wethouder Nas vertaalt de scenario's in: 1) gaat u maar rustig slapen, de gemeente regelt het allemaal, 2) U vraagt, wij draaien, 3) we moeten het samen doen in goede verhoudingen, samen overleg over wat we aan de knelpunten doen.

Uit de avond blijkt nogmaals dat de verdere uitvoering van het WMO-beleid vooral in goed overleg met alle betrokkenen.

Vervolg

- De komende weken ontvangt u het verslag van deze avond.
- Daarnaast ontvangt u een uitnodiging voor de tweede bijeenkomst in september. Voorafgaand aan de bijeenkomst kunt u, met uw achterban, uw gedachten laten gaan over het voorstel om een Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning in Bronckhorst op te richten. Tijdens de bijeenkomst in september is er gelegenheid om reacties te geven en hier verder over door te praten.
- Na de bijeenkomst van september worden de uitkomsten verwerkt in het beleidsplan.
- Daarna zal het beleidsplan ter besluitvorming worden voorgelegd aan college.
- In het najaar zal het plan ter inzage liggen.
- In december wordt het plan voorgelegd aan de gemeenteraad.

Bijlage VII: Verslag Wmo-bijeenkomst 18-09-'07

Welkom

Wethouder Dik Nas heet alle aanwezigen hartelijk welkom. Zoals de meeste aanwezigen zullen weten, moet het beleidsplan voor de Wmo dit jaar afgerond worden. Vanavond zetten we de eerste stappen in de richting van invulling van het beleid. Deze bijeenkomst is een voortzetting van de vorige bijeenkomst, waar veel van de geïnteresseerden van vandaag ook aanwezig waren. In de vorige bijeenkomst kwam naar aanleiding van de rollenspellen naar voren dat men geen betuttelende gemeente wil, maar een faciliterende gemeente. Vanavond willen we daar op doorgaan door twee thema's te bespreken, te weten de Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning en 'meedoen in Bronckhorst'. We zijn erg benieuwd naar uw mening over deze onderwerpen.

Terugkoppeling bijeenkomst 5 juli jl. en vooruitblik op het Wmo-beleidsplan Jacqueline Arends geeft, aan de hand van een powerpoint-presentatie, een korte terugblik op de bijeenkomst van 5 juli, een vooruitblik op het Wmo-beleidsplan, en een uitleg over het doel van deze bijeenkomst.

Terugblik Wmo-bijeenkomst 5 juli

In de bijeenkomst heeft de wethouder een voorstel gedaan voor de nog op te richten Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning. Daarnaast hebben acteurs drie verschillende scenario's uitgebeeld, waarin de burger, maatschappelijke organisaties en gemeente steeds een andere rol hebben; 'De gemeente aan het roer', 'Stuurman van je eigen leven', 'De burger en zijn verbanden'. Uit de reacties op deze scenario's kwam het volgende naar voren; inwoners zijn zelf verantwoordelijk, de gemeente moet niet betuttelen maar wel toezien op kwaliteit, en goede informatie, begeleiding en opvang bieden aan inwoners die daar behoefte aan hebben.

Vooruitblik Wmo-beleidsplan

De visie en uitgangspunten voor de Wmo, die in 2005 zijn vastgesteld in de notitie Zet Wmop moet vertaald worden naar beleid voor de periode 2008-2011. Daarom stelt de gemeente zichzelf de volgende vragen; Welke ambities hebben we? Wat gaan we daarvoor doen? Welke prioriteiten stellen we?

Het doel van de Wmo is 'meedoen aan de samenleving voor iedereen', en het realiseren van een betere samenhang in voorzieningen op het terrein van welzijn, wonen en zorg. Kenmerkend voor de gemeente Bronckhorst is de uitgestrektheid van de gemeente, de hoeveelheid (kleine) kernen en een groot buitengebied. Andere kenmerken zijn vergrijzing en ontgroening, en de sterke betrokkenheid en het zelforganiserende vermogen van de inwoners. Centrale vraag voor het beleidsplan is: 'Wat betekent meedoen in een gemeente als Bronckhorst, wat is daar voor nodig en hoe kunnen we dat organiseren, behouden en versterken?'

Doel van de bijeenkomst

De gemeente is geïnteresseerd in uw mening. Vanavond willen we vooral graag horen wat uw ideeën zijn over de Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning, en wat uw visie is op meedoen in Bronckhorst. Om dit duidelijk te krijgen wordt in groepjes van ongeveer tien personen gediscussieerd over beide onderwerpen. De belangrijkste punten uit de groepsgesprekken worden daarna kort nagesproken.

Gespreksonderwerpen groepen:

1. Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning

Tijdens de Wmo-bijeenkomst van 5 juli heeft wethouder Nas voorgesteld om in Bronckhorst te komen tot een Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning. In het verslag van die bijeenkomst kunt u dit nalezen.

2. Voorzieningen in Bronckhorst

De Wmo heeft als uitgangspunt dat iedereen moet kunnen meedoen aan de samenleving. Meedoen betekent voor een belangrijk deel ook gebruik maken van diverse voorzieningen. Zowel algemene voorzieningen (bijvoorbeeld winkels, sportvoorzieningen, bibliotheek) als ook de meer specifieke voorzieningen (bijvoorbeeld klussendienst, maaltijdvoorziening, het Wmo-loket, thuiszorg, aanpassingen in huis). Bronckhorst is een uitgestrekte gemeente met veel kernen, buurtschappen en buitengebied. Dit betekent dat niet alle voorzieningen altijd "dichtbij" aanwezig zijn. Hoe kunnen we er samen voor zorgen dat toch iedereen mee kan (blijven) doen?

Terugkoppeling van de groepen.

De gespreksleiders hebben de belangrijkste reacties uit hun gespreksgroep gebundeld. Jacqueline Arends geeft aan welke punten vaak genoemd zijn en/of door de gespreksgroepen zelf als belangrijk zijn aangemerkt.

1. Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning (RMO)

Brede opzet Raad

In de RMO moet een goed evenwicht zijn tussen cliënten, vrijwilligers en professionals. De nadruk moet liggen op de zorgvragers. Een aantal aanwezigen vindt zelfs dat de raad enkel uit zorgvragen zou moeten bestaan, zonder zorgaanbieders. De Dorpsbelangen organisaties (DBO's) moeten een rol hebben in raad, zij kunnen wensen signaleren.

Advies

De RMO moet gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen over zowel beleid als de uitvoering van beleid. Om goed te kunnen adviseren is twee keer per jaar bij elkaar komen wat weinig.

Kamers

De raad zou een aantal vaste kamers moeten hebben, die zich met bepaalde zaken bezig houden. Deze kamers kunnen gekoppeld worden aan de negen prestatievelden van de Wmo. Naast de vaste kamers moeten er tijdelijke kamers ingesteld kunnen worden, als daar behoefte aan is.

Interesse

Onder de aanwezigen is belangstelling om te participeren in de raad.

2. Onderwerp Voorzieningen in Bronckhorst

Mobiliteit en vervoer

Het is in een gemeente als Bronckhorst niet te verwachten dat alle voorzieningen overal aanwezig zijn, en dat is ook geen probleem, zolang de voorzieningen maar goed te bereiken zijn. De kwaliteit van het vervoer laat te wensen over, er zou dan ook een programma van kwaliteitseisen moeten komen voor vervoer. Bij vervoer moet niet alleen gedacht worden aan vervoer van mensen naar voorzieningen (bijv. openbaar vervoer) maar ook aan vervoer van voorzieningen naar mensen (bijv. bibliobus). Gebouwen en stoepen moeten beter te betreden zijn door mensen in een rolstoel. Naast fysieke toegankelijkheid van voorzieningen, moet ook informatie goed toegankelijk zijn door begrijpelijke taal te gebruiken.

Maatwerk, soepel

De gemeente moet niet alleen naar regels kijken, maar ook naar de persoonlijke situatie van mensen en maatwerk leveren. Het tijdelijk huren/lenen van een scootmobiel zou zowel met als zonder indicatie mogelijk moeten zijn.

Samenwerken met omliggende gemeenten.

Voor sommige inwoners zijn buurgemeenten dichterbij dan kernen in hun eigen gemeente. Het zou daarom prettig zijn als voorzieningen in buurgemeenten gebruikt kunnen worden. In het geval van verhuizing naar een andere gemeente zou het fijn zijn als voorzieningen zoals een rolator gewoon meegenomen mogen worden.

Vrijwilligers

Ondersteun vrijwilligers, bijvoorbeeld door het geven van cursussen en het opzetten van een databank met vraag en aanbod van vrijwilligerswerk.

Vervolgstappen

Alle genodigden voor de bijeenkomst van vanavond ontvangen een verslag van deze bijeenkomst. De uitkomsten van vanavond worden meegenomen in het Wmo-beleidsplan, waarover het College van burgemeester en wethouders in oktober een besluit over neemt. Daarna ligt het beleidsplan vier weken ter inzage op het gemeentehuis. Op 20 december wordt het beleidsplan in de raadsvergadering behandeld, waarna begin 2008 een begin wordt gemaakt met het uitwerkingsplan. In het uitwerkingsplan wordt het beleidsplan vertaald naar concrete uitvoeringstaken.

Afsluiting

Wethouder Dik Nas gaat kort in op de situatie omtrent de thuiszorg, omdat daar op het moment wat onrust over is. Dik Nas betreurt het dat thuiszorg in sommige gevallen uitblijft. De gemeent indiceert de thuiszorg, en plaatst de opdracht dan bij de zorgleverancier. Tot voor kort ging dat goed. Helaas zijn er nu signalen uit het veld dat de zorgleverancier geen thuiszorg levert binnen de afgesproken termijn. Om dit probleem op te lossen is er aanstaande maandag een gesprek met de zorgleverancier, met de insteek dat er over alles gepraat kan worden, maar dat de zorgleverancier hoe dan ook zorg moet leveren. Mensen die ervaring hebben met het uitblijven van zorg, worden verzocht contact op te nemen met Harold Dolleman (0575-750516), zodat er concreet actie ondernomen kan worden.

Ter afsluiting bedankt wethouder Nas alle aanwezigen voor hun inbreng. Zowel cliënten als professionals hebben een bijdrage geleverd, die een plaats zal krijgen in de uitwerking van de Wmo. Hiermee hebt u zowel ons als uzelf geholpen. Ik hoop veel van u terug te zien in de Raad voor Maatschappelijke Ondersteuning.